

سال ۱۰۲۰ در یک نگاه

بیان کردند که مصرف زیاد شکلات باعث کاهش میزان خطر بروز سکته مغزی و مرگ ناشی از آن می‌شود. نتایج این تحقیق در فوریه، قبل از ارایه تحقیقات در شصت و دومین کنگره متخصصان اعصاب آمریکا (آوریل) به چاپ رسید.

■ در بیستم ماه مه، محققان انستیتو ونتر (Venter) در راکویل (Rockville) اعلام نمودند که اولین سلول کنترل شده توسط ژنوم ساخت انسان را خلق کرده‌اند. این گروه یک ژنوم باکتریایی را که رونوشتی از یک ژنوم موجود است، ساخته و آن را به سلول باکتری دیگری انتقال دادند تا یک سلول صناعی خلق نمایند. لازم به ذکر است که از لحاظ فنی، فقط ژنوم آن‌ها صناعی می‌باشد. با این حال، محققان اعتقاد دارند که این سلول از یک کروموزوم صناعی به وجود آمده و بیان می‌دارند که این کروموزوم از مواد شیمیایی در یک دستگاه سنتزکننده مواد شیمیایی و با استفاده از اطلاعات کامپیوتری ساخته شده است. این سلول صناعی حاصل کار ۱۵ ساله ۲۰ محقق با هزینه‌ای در حدود ۴۰ میلیون دلار می‌باشد.

■ روزهای آغازین سال ۲۰۱۰ با زلزله ویرانگر هائیتی همراه بود. این زلزله در ساعت ۱۶:۵۳ (به وقت محلی) روز دوازدهم ژانویه روی داد. دولت هائیتی اعلام کرد که تقریباً ۲۳۰,۰۰۰ نفر کشته شده‌اند. ۳۰۰,۰۰۰ نفر مجروح و یک میلیون نفر بی‌خانمان شده‌اند. هم چنین برآورد گردید که ۲۵۰,۰۰۰ خانه و ۳۰,۰۰۰ ساختمان تجاری فرو ریخته یا به شدت آسیب دیده‌اند. در این شرایط، هزاران پزشک، داروساز و متخصص کیف خود را به دست گرفتند و به سمت هائیتی راه افتادند. انجمن پزشکان آمریکا (AMA) طی یک سمینار اینترنتی بیان داشت که هجوم داوطلبان بدون تدارکات مناسب باعث به تعویق انداختن کمک‌ها می‌گردد. با این حال، ظرف مدت ۱۰ روز، نیاز روز افزون به متخصصان طب فوریتی ارتوپدها و متخصصان مغز و اعصاب کاملاً مشخص شد. تا پایان ژانویه، بیش از ۶۰۰ سازمان کمک‌کننده در هائیتی مشغول به کار بودند و AMA مسؤؤل ثبت نام اعضای گروه پزشکی داوطلب گردید. ■ محققان کانادایی طی یک بررسی سیستماتیک

سپتامبر به چاپ رسید، محققان دانشگاه کاردیف (Cardiff) انگلستان ذکر کرده‌اند که ADHD باید به عنوان یک اختلال عصبی طبقه‌بندی گردد نه یک اختلال رفتاری.

■ مرکز کنترل و پیشگیری بیماری در سپتامبر دستورالعمل استفاده از واکسن پلی‌ساکارید پنوموکوکی ۲۳ ظرفیتی در بزرگسالان را به روز ساخت، تغییرات شامل این توصیه است که تمام افراد ۱۹ تا ۶۴ سال مبتلا به بیماری مزمن یا سرکوبگر ایمنی، شامل آسم، باید این واکسن را استفاده کنند.

■ در حدود ۴ دهه پیش، اکثر آمریکایی‌ها به ماموران نظرسنجی می‌گفتند که ایده به وجود آوردن نوزاد در لوله آزمایشگاهی علیه خواست خدا می‌باشد. در اوایل اکتبر، جایزه نوبل در فیزیولوژی یا پزشکی به یکی از مردانی تعلق گرفت که به رویای باروری خارج رحمی واقعیت بخشید. این جایزه به یک زیست‌شناس ۸۵ ساله بریتانیایی، رابرت ادواردز (Robert Edwards) اهدا گردید. از ۳۲ سال پیش تاکنون، در سرتاسر دنیا بیش از ۴ میلیون نوزاد با کمک باروری خارج رحمی به دنیا آمده‌اند. در دهه‌های گذشته، بیماران هنگامی که برای درمان ناباروری به سراغ باروری خارج رحمی می‌رفتند، احساس گناه می‌کردند اما امروزه اغلب این روش اولین انتخاب پس از شکست روش‌های طبیعی می‌باشد. اولین کودکی که با این روش به دنیا آمد، لوئیس براون (Louise Brown) است که در جولای سال ۱۹۷۸ متولد شد.

■ در اکتبر، لابراتوارهای آبوت (Abbott Laboratories) داروی سبوترامین (Sibutramine) را از بازار خارج ساخت. یافته‌های حاصل از یک کارآزمایی بالینی بیانگر آن هستند که این دارو میزان خطر انفارکتوس میوکارد و سکته مغزی را افزایش

■ در یازدهم ژوئن، کمیته مشورتی سازمان غذا و داروی آمریکا (FDA) در زمینه داروهای سیستم اعصاب مرکزی و خودکار، تصویب داروی جدید خوراکی فینگولیمود (Fingolimod) در درمان بیماران مبتلا به مولتیپل اسکلروزیس (Multiple Sclerosis) را توصیه کرد. این دارو برای کاهش عود و به تعویق انداختن پیشرفت ناتوانی در بیماران مبتلا به شکل عود کننده MS به تصویب رسید. فینگولیمود یک داروی سرکوب کننده سیستم ایمنی می‌باشد که از میریوسین (Myriocin) یک متابولیت قارچ ایساریا سینکلایری (Isaria Sinclairii) به دست می‌آید.

■ یافته‌های حاصل از یک مطالعه گسترده بیانگر آن بودند که اگر مکمل‌های حاوی کلسیم بدون ویتامین D مصرف گردند، ممکن است خطر حمله قلبی را تا ۳۰ درصد افزایش دهند. محققان نتایج این تحقیق را در British Medical Journal (BMJ) ۲۹ جولای انتشار داده‌اند. مطالعه جامع‌نگر (Meta-analysis) آن‌ها بر روی ۱۵ کارآزمایی تصادفی با ۱۱,۹۲۱ شرکت کننده صورت پذیرفته است. اکثر دستورالعمل‌ها برای پوکی استخوان کاربرد مکمل‌ها را توصیه می‌کنند، اگرچه اثر مثبت نسبتاً اندکی در سلامت استخوان مشاهده می‌گردد. این مطالعه سئوالات زیادی را به وجود آورده است. به عنوان مثال، چرا کلسیم در مدت زمان نسبتاً کوتاهی این اثر را دارد. برخی از محققان، تا انجام تحقیق‌های آتی، توصیه می‌کنند که بیماران باید غذاهای غنی از کلسیم را بر استفاده از مکمل‌ها ترجیح دهند.

■ یک تحقیق جدید نشان‌دهنده اولین شواهد مستقیم برای ژنتیکی بودن اختلال فعالیت بیش از حد با نقص توجه (ADHD) می‌باشد، در مقاله‌ای که از این تحقیق در نشریه Lancet در تاریخ ۳۰

می‌دهد. در هنگام خارج کردن دارو از بازار، تقریباً ۱۰۰,۰۰۰ نفر از این دارو استفاده می‌کردند.

سیبوترامین یک داروی کاهنده اشتها برای خوراکی است و مهارکننده برداشت مجدد سروتونین - نوراپی نفرین می‌باشد که به صورت مرکزی عمل می‌کند.

سیبوترامین قبل از جمع‌آوری، با اسامی تجاری گوناگون مانند رداکتیل (Reductil)، مریدیا (Meridia) و سیبوترکس (Sibutrex) به فروش می‌رفت. سیبوترامین، از بازار انگلیس، اروپا، استرالیا، کانادا، هونگ‌کنگ و تایلند نیز جمع‌آوری گردید.

■ در نوامبر، سازمان غذا و داروی آمریکا، دو داروی Darvon و Darvocet شرکت داروسازی زانوداین (Xanodyne) را که حاوی پروپوکسی فن (Propoxyphene) بودند، از بازار آمریکا خارج ساخت. این تصمیم به محصولات ژنریک حاوی پروپوکسی فن هم تعمیم داده شد. اطلاعات بالینی جدید نشان دادند که این دارو بیماران را در معرض خطر جدی یا حتی مرگ‌آور ریتم غیر عادی قلب قرار می‌دهد. تقریباً ۱۰ میلیون بیمار این فرآورده را مصرف می‌کردند.

پروپوکسی فن یک مسکن مخدر است که برای تسکین دردهای خفیف تا متوسط به کار می‌رفت.

■ پیش‌گیری قبل از برخورد با HIV توسط درمان با ترکیب خوراکی ضد رتروویروس امتریستابین و تنوفوویر (Emtricitabin/tenofovir) که با اسم تجاری ترووادا (Truvada) عرضه می‌شود، در یک کارآزمایی بالینی بزرگ چند قاره‌ای نشان‌دهنده اثربخشی معنی‌داری علیه عفونت HIV بود. میزان آلودگی با این عفونت در گروه تجربی (دریافت‌کننده دارو) ۴۴ درصد کمتر از گروه شاهد (مصرف‌کننده

دارونما) بود. متخصصان نتایج این کارآزمایی را تغییردهنده بازی خواندند و از آن به عنوان یک مطالعه مهم یاد کردند.

■ داروهایی که طی این سال در مورد آن‌ها اخطار داده شد، عبارتند از:

■ مصرف کینین برای کرامپ‌های عضلانی پا که ممکن است منجر به عوارض جانبی هماتولوژیک جدی و تهدیدکننده شود.

■ استفاده از آگونیست‌های بتای طول‌الاثر به صورت خود درمانی.

■ کاربرد روزانه ۸۰ میلی‌گرم سیمواستاتین که با افزایش خطر میوپاتی شامل رابدومیولیز همراه است. ■ ترامادول که با افزایش خطر خودکشی در ارتباط می‌باشد.

■ بیس فسفونیت‌ها که برای درمان پوکی استخوان به کار می‌روند، باعث احتمال افزایش خطر شکستگی فمور می‌شوند.

■ روسی‌گلتازون، علی‌رغم اثرات جانبی قلبی - عروقی، با شرایط محدودی در دسترس بیماران قرار گیرد.

■ تیجسیکلین (Tigecyclin) یک آنتی‌بیوتیک گلیسیل‌سیکلین در پاسخ به رشد فزاینده آنتی‌بیوتیک‌های مقاوم به باکتری‌ها می‌باشد که با افزایش خطر مرگ در بیماران مبتلا به عفونت‌های شدید خاصی همراه است.

آنچه از نظرتان گذشت، خلاصه بسیار فشرده‌ای از برخی تحولات و اخبارهای پزشکی و دارویی در سال بزرگ ۲۰۱۰ بود، اگرچه نکات بسیار مهمی که تعداد آن‌ها کم نیستند، مغفول ماند. امید آن که در فرصتی دیگر بتوان به آن‌ها اشاره کرد.

دکتر مجتبی سرکندی